

Sygn. akt V Ca 665/17

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Misiuda
Sędziowie:	SSO Magdalena Kocój (spr.) SSO Małgorzata Mazur
Protokolant:	st. sekr. sąd. Edyta Rak

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2018 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z wniosku A. C. i J. C.

z udziałem PGE Dystrybucja Spółka Akcyjna z siedzibą w L.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Leżajsku

z dnia 21 czerwca 2017 r., sygn. akt I Ns 427/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od uczestnika PGE Dystrybucja S.A. z siedzibą w L. na rzecz wnioskodawców A. C. i J. C. kwoty po 240,00 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym.

SSO Magdalena Kocój SSO Wojciech Misiuda SSO Małgorzata Mazur

Sygn. akt V Ca 665/17

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 5 lipca 2018r.

Sąd Rejonowy w Leżajsku w dniu 21 czerwca 2017 roku, sygn.. akt I Ns 427/16 wydał postanowienie po rozstrzygnięciu sprawy z wniosku A. C. i J. C.

z udziałem PGE Dystrybucja S.A. z siedzibą w L. o ustanowienie służebności przesyłu, w którym uwzględnił wniosek i ustanowił na rzecz uczestnika PGE Dystrybucja S.A. z siedzibą w L. służebność przesyłu polegającą na prowadzeniu przez uczestnika odcinków sieci energetycznej kablowej i przesyłu linii energii elektrycznej, dostępie przez uczestnika

do urzędzeń przesyłowych ww celem przeprowadzenia inspekcji ich stanu, usunięcia usterek i awarii, konserwacji i remontów, wymiany zużytych elementów i w związku z tym przejazdów i przechodów celem dostępu do urzędzeń – pasem gruntu o pow. 203m⁽²⁾ oznaczonym punktami od A do P na kopii z mapy ewidencji gruntów stanowiącej integralną część opinii biegłego geodety S. T. z dnia 19.12.2016 roku oraz pasem gruntu oznaczonym punktami R, S, T o pow. 7m⁽²⁾ na kopii z mapy ewidencji gruntów stanowiącej integralną część opinii uzupełniającej biegłego geodety S. T. z dnia 14.02.2017 roku, przebiegającą na nieruchomościach położonych w N., obejmujących działki ewidencyjne nr (...) stanowiące współwłasność małżeńską wnioskodawców A. C. i J. C., objęte KW nr (...) Sądu Rejonowego w Leżajsku, za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 4.173,75 zł, ustalił koszty postępowania (wydatki) na kwotę 2.972,14 zł i zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawców solidarnie kwotę 3.509,14 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Rozstrzygnięcie swoje Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach stanu faktycznego.

Na działkach nr (...) położonych w N., wpisanych w KW Nr (...) Sądu Rejonowego w Leżajsku na własność A. i J. C. na zasadach ustawowej wspólności majątkowej wybudowana została przez uczestnika w 2007 roku sieć energetyczna, w jego użytkowaniu. Jej przebieg został wrysowany i oznaczony na mapie ewidencyjnej w opinii biegłego geodety S. T. z dnia 19.12.2016 roku i opinii uzupełniającej z dnia 15.02.2017 roku punktami od A do P, jako pas gruntu o pow. 203 m (2) oraz punktami R,S,T , jako pas gruntu o pow. 7 m. (2).

Wnioskodawca przyznał, że wyraził zgodę na posadowienie tej linii energetycznej kablowej zgodnie z treścią ugody sądowej zawartej między stronami w sprawie sygn. akt. I C. 19/16 i umowy z dnia 10.01.2007 r., zawartej w celu wykonania tej ugody. Mimo tego , ani niniejsza umowa , ani ugoda sądowa nie oznaczały , że wnioskodawcy zrzekli się możliwości formalnego uregulowania istniejącej bezspornie na działkach wnioskodawców służebności gruntowej odpowiadającej swojej treścią służebności przesyłu (gdyż służebność przesyłu wymieniona w art. 305(1) kc została wprowadzona do kodeksu cywilnego dopiero w 2008 roku), w tym należnego z tego tytułu wynagrodzenia.

Faktycznie ugoda sądowa i umowa z 2007 r. dotyczyły zgody na przełożenie kabli energetycznych w inne miejsce na działce wnioskodawców i wyrażenia zgody na wejście na ich działkę w tym celu, a następnie w celu konserwacji i eksploatacji znajdujących się tam obiektów uczestnika .

Pismem z dnia 14.11.2016 r. wnioskodawcy wezwali uczestnika do formalnego uregulowania posadowienia i korzystania przez niego z urzędzeń energetycznych znajdujących się na ich działkach, na co otrzymali odpowiedz negatywną. Uczestnik powołał się bowiem na to, że infrastruktura energetyczna została wybudowana na podstawie Zgłoszenia o zamiarze wykonania robót budowlanych do Starostwa Powiatowego w L., a także za zgodą i aprobatą ówczesnych właścicieli nieruchomości tj. na podstawie umów z dnia 10.01.2007 r. nr (...) i (...).

Na podstawie opinii biegłego P. L. Sąd ustalił, że wynagrodzenie za służebność przesyłu wynosi 4 173,75 zł .

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd I instancji uznał, że okolicznością bezsporną było, że na nieruchomościach własności wnioskodawców uczestnik posadowił urządzenia energetyczne. Wnioskodawcy nie kwestionowali ani daty, ani faktu posadowienia tej linii, co nastąpiło za ich zgodą w 2007 roku.

Uczestnik twierdził , że doszło do umownego ustanowienia służebności (z powołaniem się na umowy z dnia 10.01.2007 r.), dlatego nie widział powodu regulowania tego stanu w inny sposób: notarialnie, czy sądownie .

Właśnie z tych względów wnioskodawcy wystąpili z niniejszym wnioskiem na podstawie art. 305² § 2 kc.

Ponieważ instytucja służebności przesyłu została wprowadzona do kodeksu cywilnego dopiero w dniu 30.05.2008 r., dlatego niniejsza sprawa rozpoznawana była na podstawie art. 145 kc bowiem Sąd Najwyższy przesądził w swoich orzeczeniach, że powołany przepis ma także zastosowanie do ustanawiania służebności mającej na celu zapewnienie nieruchomości dostępu do sieci energetycznej (III CZP 79/02).

Sąd zauważył, że zgodnie z treścią art. 245 § 2 kc dla oświadczenia właściciela, który prawo ustanawia (tu: służebność gruntową) wymagana jest forma aktu notarialnego. Dlatego umowa zawarta przez strony w 2007 r., na którą powoływał się uczestnik, nie mająca formy aktu notarialnego nie mogła doprowadzić do ustanowienia służebności przesyłu. Podobnie wymogów tych nie spełniała ugoda sądowa zawarta w sprawie sygn. akt. I C. 19/06, gdyż nie dotyczyła ona samego faktu ustanowienia służebności, a jedynie wyrażeniu zgody na wejście w teren (na działki wnioskodawców) celem wykonania prac związanych z położeniem kompletu linii kablowych oraz każdorazowego wejścia na teren celem wykonania napraw lub wymiany tych linii.

Sąd I instancji skonstatował, że nawet, gdyby przyjąć, że uczestnik na podstawie umowy z dnia 10.01.2007 r., podobnej w swoim charakterze do umowy użyczenia miał prawo do korzystania z działek wnioskodawców, to nie oznaczało to, że wnioskodawcy nie mieli prawa do żądania formalnego uregulowania ustanowienia służebności, za wynagrodzeniem, którego nigdy nie otrzymali, a nie zrzekli się tego prawa. Należało uznać, że użyczenie gruntu według treści umowy z dnia 10.01.2007 roku zostało formalnie odwołane pismem z dnia 14.01.2016 roku wzywającym uczestnika do formalnego uregulowania korzystania z działek wnioskodawców w zakresie posadowionych urządzeń energetycznych i ich użytkowaniu przez uczestnika.

Z tych względów wniosek o ustanowienie służebności Sąd Rejonowy uznał za uzasadniony treścią art. 145 kc, który w niniejszej sprawie należało zastosować odpowiednio.

Na podstawie art. 520 § 2 kpc poniesionymi wydatkami w sprawie związanymi z opiniami biegłych oraz kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych Sąd obciążył uczestnika, z uwagi na to, że interesy stron były sprzeczne, a zarzuty uczestnika wnoszącego o oddalenie wniosku w całości Sąd uznał za nieuzasadnione (por. post. SN z dnia 05.12.2012 r. I CZ 148/12).

Apelację od niniejszego postanowienia wniosła uczestniczka, zaskarżając postanowienie w całości.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono:

1. Naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, dokonanie jego oceny w sposób dowolny, wybiórczy oraz sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania poprzez pominięcie wniosków płynących z dowodów z dokumentów zgromadzonych w przedmiotowej sprawie, w szczególności dokumentów zalegających w aktach sprawy zawisłej w Sądzie Rejonowym w Leżajsku sygn. akt I C 19/06 oraz ugody zawartej przed Sądem w tym postępowaniu z dnia 14 listopada 2006 roku oraz umów nr (...) z dnia 10 stycznia 2007 roku i porozumienia z dnia 5 stycznia 2008 roku.
2. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 w związku z art. 230 k.p.c. oraz art. 6 k.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie, że uczestnik nie udowodnił okoliczności pozwalających na stwierdzenie, iż posiadał tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców pomimo iż powyższe jednoznacznie wynika z treści zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w zaś zawarcie ugody z dnia 14 listopada 2006 roku oraz umów nr (...) z dnia 10 stycznia 2007 roku, jak również porozumienia z dnia 5 stycznia 2008 roku nie było przez wnioskodawców kwestionowane,
3. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 321 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. polegające na orzeczeniu ponad żądanie wnioskodawców, albowiem wnioskodawcy domagali się ustanowienia służebności przesyłu wyłącznie w zakresie odcinków linii energetycznej kablowej podczas gdy służebność została ustanowiona również w zakresie pasa gruntu obok stacji trafo w kierunku zachodnim (pas gruntu oznaczony punktami R, S, T o powierzchni 7 m² oznaczony na kopii mapy ewidencyjnej stanowiącej integralną część opinii uzupełniającej biegłego geodety S. T. z dnia 14 lutego 2017 roku).
4. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 278 w związku z art. 286 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez bezkrytyczne podzielenie w całości opinii biegłego rzeczoznawcy P. L. oraz ustanowienie służebności za

wynagrodzeniem ustalonym w opinii podczas gdy opinia ta była przez uczestnika kwestionowana, zaś wszystkie wątpliwości w tym zakresie nie zostały rozstrzygnięte, zaś zarzuty uczestnika nie zostały wyjaśnione.

5. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 278 w związku z art. 286 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku uczestnika o wydanie opinii uzupełniającej przez biegłego rzeczoznawcę, podczas gdy wszystkie wątpliwości w zakresie wyżej wymienionej opinii i zarzuty uczestnika nie zostały wyjaśnione.

6. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 217 § 1 w związku z art. 227 oraz w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez uznanie za spóźnione zarzutów uczestnika zawartych w piśmie z dnia 14 czerwca 2017 roku podczas gdy sąd I instancji nie wyznaczył terminu do składania zarzutów do opinii uzupełniającej biegłego.

7. Naruszenia art. 520 k.p.c., Przez wskazanie, iż strony były w równym stopniu zainteresowane w rozstrzygnięciu sprawy, a tym samym winy ponosić koszty tego postępowania o połowie, podczas gdy oddalenie wniosku skutkować winno obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania w całości.

8. Naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 305¹ k.c. i art. 305², art. 305⁴ polegające na ustanowienie służebności przesyłu podczas gdy uczestnik posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w zakresie posadowionych na nich urządzeń infrastruktury energetycznej oraz dostępu do tych urządzeń.

Mając na uwadze powyższe zarzuty uczestnik wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia z dnia 21 czerwca 2017 roku I Ns 427/16 w całości i oddalenie wniosku o ustanowienie służebności przesyłu oraz zasądzenie na rzecz uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych,

2. zasądzenie na rzecz uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu z uwzględnieniem kosztów zastępstwa wg norm prawem przepisanych,

3. względnie uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego w Leżajsku I Wydziału Cywilnego z 21 czerwca 2017 roku sygn. akt I Ns 427/16 w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego wg norm prawem przepisanych.

Ponadto na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. wnosił o rozpoznanie postanowienia Sądu I instancji w przedmiocie oddalenia wniosku uczestnika w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłego rzeczoznawcy oraz na podstawie art. 382 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. wnosił o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego rzeczoznawcy.

Apelacja uczestnika wraz z uzasadnieniem zalega na kartach 200 – 203 akt sprawy.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawcy wnosili o jej oddalenie oraz zasądzenie na rzecz wnioskodawców od uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego, w tym również wynagrodzenia pełnomocnika wnioskodawców w postępowaniu apelacyjnym.

Odpowiedź na apelację wnioskodawców znajduje się na kartach 211 – 213 akt sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej jako bezzasadna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego poczynione w sprawie ustalenia faktyczne znajdowały potwierdzenie w zgromadzonych w sprawie dowodach, które Sąd I instancji ocenił prawidłowo, zgodnie z zasadą wynikającą z art. 233 § 1 k.p.c. Nie budzi również wątpliwości, iż Sąd Rejonowy w tak ustalonym stanie faktycznym właściwie zastosował przepisy prawa materialnego, co spowodowało, iż apelacja strony skarżącej okazała się nietrafna.

Zarzuty skarżącego dotyczące naruszenia przepisów postępowania sprowadzały się do argumentacji, że Sąd I instancji w sposób nieprawidłowy poczynił ustalenia faktyczne

w zakresie okoliczności związanych z tytułem prawnym, jaki przysługiwać miał uczestnikowi do korzystania z nieruchomości wnioskodawców. W tym kontekście zwrócić należy uwagę, iż zakres postępowania dowodowego determinowany był treścią przepisów prawa materialnego, które kształtując roszczenie wnioskodawców jednocześnie zakreślały zakres okoliczności faktycznych, których ustalenie było dla rozstrzygnięcia sprawy niezbędne. Zwrócić należy wobec powyższego uwagę, że zgodnie z treścią art. 305¹ k.c., nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Podstawową przesłanką przysługiwania właścicielowi (oraz przedsiębiorcy) roszczeń, o których stanowią art. 305² § 1 i 2 k.c. jest brak tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości przez przedsiębiorcę przesyłowego. W sytuacji gdy właściciel urządzeń przesyłowych dysponuje już tytułem prawnym, brak podstaw do uwzględnienia wniosku. Istotą postępowania o ustanowienie służebności jest bowiem usankcjonowanie prawno-rzeczowego tytułu do władania cudzym gruntem w określonym zakresie co w przypadku istnienia prawa o takiej treści, czyni wniosek bezprzedmiotowym.

W okolicznościach sprawy a w szczególności w ramach stanowiska uczestnika, należało zatem w pierwszym rzędzie dokonać oceny, czy przysługiwał mu tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w odpowiednim zakresie i czy tytuł ten w dalszym ciągu ma moc obowiązującą pomiędzy stronami.

W powyższym zakresie zwrócić należy uwagę, iż Sąd Rejonowy poczynił ustalenia faktyczne w tej materii i ich efekty zawarł w treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Tym samym brak jest podstaw do uznania, że dopuścił się naruszenia przepisów art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 230 k.p.c. Sąd I instancji rozważył zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie oparł się również na dokumentach, których pominięcie bezzasadnie zarzuca skarżący. W tych okolicznościach nie sposób czynić zarzutu Sądowi Rejonowemu, by jego ustalenia zostały poczynione w oderwaniu od zalegających w aktach dowodów. Analiza stanowiska skarżącego sprowadza się zdaniem Sądu Okręgowego do wniosku, iż w gruncie rzeczy stanowi ono wyraz polemiki z prawidłowo poczynionymi ustaleniami faktycznymi, co czyni postawione w tym zakresie zarzuty nietrafnymi. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga bowiem wykazania, że sąd uchybił konkretnym zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Wyrażenie przez stronę odmiennego poglądu co do oceny poszczególnych dowodów jest prawem strony, jednakże możliwość przedstawienia innej wersji stanu faktycznego, nie świadczy jeszcze o nadużyciu swobodnej oceny dowodów przez sąd. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena taka nie narusza reguł wyrażonych w art. 233 § 1 k.p.c. i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Apelacja w tej części miała więc charakter wyłącznie polemiczny.

Jak już wskazano, dokonując stosownych ustaleń w zakresie istnienia tytułu prawnego uczestnika do nieruchomości wnioskodawców, Sąd Rejonowy powołał się na określone dowody z dokumentów, a konstatacja, że tytuł ten w dacie orzekania już nie istniał wynika

z rozumowania, co do którego Sąd Okręgowy nie dopatrył się uchybień. Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane bowiem na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne.

Nie sposób uznać za trafny zarzutu, w którym uczestnik postępowania wskazuje, że Sąd Rejonowy orzekł ponad żądanie zgłoszone we wniosku. Sąd Rejonowy w tym zakresie nie dopuścił się naruszenia art. 321 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Trzeba bowiem zauważyć, iż zgodnie z treścią art. 305¹ k.c. służebność przesyłu jest prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. Treść powyższego przepisu przekonuje, że ustanowienie służebności przesyłu na rzecz określonego przedsiębiorcy musi uwzględniać nie tylko samo żądanie

osoby występującej do sądu z wnioskiem, lecz również przeznaczenie urządzeń, które wyznacza zakres ingerencji w treść prawa własności. Obciążenie obejmuje bowiem dostęp, korzystanie poprzez bieżącą eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwanie awarii, wymiany urządzeń posadowionych na danej nieruchomości w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania sieci przesyłowej przedsiębiorstwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11). Celem ustanowienia służebności przesyłu jest więc stworzenie tytułu do posadowienia na cudzym gruncie urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, gdyż jest to warunkiem wykonywania zadań i uczestniczenia w obrocie gospodarczym przez dostarczanie odbiorcom wody i energii, albo świadczenie dla nich usług. Ustalenie tytułu do korzystania z cudzej nieruchomości na rzecz przedsiębiorcy korzystającego z urządzeń przesyłowych prowadzi do ograniczenia prawa właściciela nieruchomości obciążonej i powinno dotyczyć tylko takiego zakresu korzystania z jego nieruchomości, jaki okaże się niezbędny dla osiągnięcia celów, które przedsiębiorca zamierza realizować przy wykorzystaniu tych urządzeń (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2015 r., I CSK 629/14). Nie ulega przy tym wątpliwości, iż ustalenie niezbędnego zakresu korzystania przez przedsiębiorcę, będącego właścicielem, z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. ma charakter wiadomości specjalnych i same wskazania zawarte przez uczestników postępowania nie mogą zostać uznane za wiążące, zwłaszcza w przypadku rozbieżnych stanowisk obu zainteresowanych stron. Specyfika postępowania nieprocesowego w ramach ustanawiania służebności przesyłu powoduje także konieczność weryfikacji wniosku o jej ustanowienie w oparciu o stosowną opinię biegłego, która pozwala ustalić ostatecznie zakres służebności przesyłu obciążającej nieruchomość. W tym zakresie Sąd nie jest związany wnioskiem i podanymi w nim propozycjami, gdyż mogą one okazać się, na skutek przeprowadzonego postępowania, nieprawidłowe bądź też niewystarczające dla właściwego unormowania stosunków pomiędzy właścicielem nieruchomości obciążonej a przedsiębiorcą do którego należą urządzenia o których mowa w art. 49 § 1 k.c. Dla powyższych rozważań nie pozostaje również bez znaczenia okoliczność, iż wnioskodawcy ostatecznie sprecyzowali swój wniosek domagając się ustanowienia służebności przesyłu zgodnie z przeprowadzonymi opiniami biegłych. W związku z powyższym brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Odnosnie dalszych zarzutów naruszenia przepisów postępowania, wskazać trzeba, iż stosownie do treści przepisu art. 278 § 1 k.p.c., w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii. Natomiast zgodnie z dyspozycją przepisu art. 286 k.p.c., sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Przepis art. 286 k.p.c. odnosi się do uprawnienia sądu, który – nie poprzestając na pisemnej opinii biegłego – może zażądać dodatkowych ustnych wyjaśnień lub dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Potrzeba zażądania dodatkowej opinii może wynikać z tego, że złożona opinia jest niezupełna lub niejasna. W judykaturze ugruntowane jest stanowisko, iż dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów a w szczególności art. 217 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku, sygn. akt II CR 817/73 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1974 roku sygn. akt II CR 5/74). Ponadto nie jest uzasadniony wniosek strony o dopuszczenie dowodu z ustnej opinii uzupełniającej, czy dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, jeżeli w przekonaniu sądu opinia wyznaczonego biegłego jest na tyle kategoryczna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1974 roku, sygn. akt II CR 638/74).

Zdaniem Sądu Okręgowego sporządzone na potrzeby niniejszej sprawy opinie nie zawierają luk, są przekonujące, kompletne, nie pomijają i nie przedstawiają wadliwie żadnych istotnych okoliczności, a ponadto odpowiadają w pełni na postawione tezy dowodowe, są jasne oraz należycie uzasadnione. Wobec powyższego, Sąd Rejonowy, w którego uzasadnionym przekonaniu przedmiotowe opinie biegłych wyjaśniają w sposób kategoryczny i wyczerpujący

zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych, nie miał obowiązku dopuszczania dowodu z opinii innego, czy też innych biegłych. Powyższe prowadzi jednocześnie do wniosku, że zarzut skarżącego odnośnie pominięcia przez Sąd I instancji wątpliwości uczestnika co do prawidłowości opinii nie zasługuje na aprobatę, tym samym nie jest zasadny wniosek apelanta objęty pkt IV apelacji.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut skarżącego odnośnie naruszenia art. 520 k.p.c. przez Sąd I Instancji w sposób wskazany w apelacji. Sprawa o ustanowienie służebności przesyłu ma ze swojej istoty charakter sugerujący sprzeczność interesów wobec czego w niniejszej sprawie brak było podstaw do uznania, że to na wnioskodawcach powinien ciążyć obowiązek uiszczenia całości kosztów postępowania. Mając na uwadze powyższe nie sposób uznać sformułowanych w tym zakresie zarzutów skarżącego za zasadne.

Reguła przewidziana w art. 520 § 1 k.p.c. doznaje ograniczeń, jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne (art. 520 § 2 k.p.c.), a także, gdy interesy uczestników są sprzeczne lub jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (art. 520 § 3 k.p.c.). W trybie nieprocesowym dopuszczalne jest zatem orzekanie o kosztach postępowania w ten sposób, że zostaną one stosunkowo rozdzielone, albo jedna ze stron zostanie nimi obciążona. W sprawie o ustanowienie służebności, ze względu na to, że zainteresowani nie mają wspólnych interesów, nie stosuje się w zasadzie art. 520 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2011 r. sygn. akt II CZ 55/11). W niniejszym postępowaniu interesy uczestników były sprzeczne - powstała wyraźna rozbieżność stanowisk co do oczekiwanego wyniku sprawy, gdyż wnioskodawcy oczekiwali uwzględnienia wniosku, a będący w opozycji uczestnik jego oddalenia.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację uczestnika jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o treść art. 520 § 2 k.p.c. i zasądził na rzecz uczestników kwoty po 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego, ustalonych w oparciu o treść § 5 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 poz. 1800 ze zm.).

SSO Wojciech Misiuda SSO Magdalena Kocój SSO Małgorzata Mazur

ZARZĄDZENIE

- (...)

Rzeszów, 18 lipca 2018r.